

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.III.20.140/2025/7.

A felperesek: Felperes1 I.r.

cím2

Felperes2 II.r.

cím2

Felperes3 III.r.

cím2

A felperesek képviselője: Dr. Orosz Krisztina Ügyvédi Iroda

ügyintéző: dr. Orosz Krisztina ügyvéd

cím15

Az alperes: Alperes1

cím1

Az alperes képviselője: dr. Péchy Kristóf ügyvéd

cím17

A per tárgya: kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Győri Törvényszék P.20.463/2020/149.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

alperes 157. sorszám,

felperesek Pf. 3. sorszám alatt csatlakozó fellebbezés

R é s z í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. felperesnek 209.300 (kétszázkilencezer-háromszáz) forint, a II.r. felperesnek 18.200 (tizennyolcezer-kétszáz) forint másodfokú perköltséget, az államnak pedig 573.217 (ötszázhetvenháromezer-kétszáztizenhét) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

A 276.060 (kétszázhetvenhatezer-hatvan) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Tájékoztatja az ítéltábla az alperest, hogy az állam javára fizetendő eljárási az adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára a jelen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül köteles megfizetni.

Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú bíróság által is irányadónak tekintett tényállás szerint 2018. augusztus 18. napján a főút 1on Helység1 belterületén egyéb érdekelt1 az általa vezetett forgalmi rendszám1ú Fiat Brava típusú személygépkocsival összeütközött az I.r. felperes által vezetett forgalmi rendszám2ú Honda típusú motorkerékpárral.

[2] A Győri Járásbíróság a 2020. május 19-én jogerőre emelkedett B.747/2019/12. számú végzésével egyéb érdekelt1sal szemben 1 rb. közúti baleset okozásának vétsége miatt büntetést szabott ki. A végzés indokolása szerint egyéb érdekelt1 a közlekedése során megszegte a KRESZ 31.§ (6) bekezdését, azaz a balra bekanyarodást úgy hajtotta végre, hogy nem győződött meg arról, hogy balról járműve előzését a motorkerékpárral haladó I.r. felperes megkezdte-e.

[3] Az alperes a balesetben részes forgalmi rendszámlú személygépkocsi felelősségbiztosítója.

[4] Az I.r. felperesnek a közlekedési baleset előtt ismert betegsége nem volt. A baleset során jobb oldali sorozatbordatörést (III-VIII. bordák), következményes jobb mellkasféli vérgyülemet, jobb oldali, darabos, középső harmadi kulcsontörést, jobb alkartörést és az V. háti gerinccsigolya jobb alsó peremének elmozdulással járó, a IV. háti gerinccsigolya darabos, gerinccsatornába elmozdult törését szenvedte el.

[5] Az elvégzett műtétek során a gerinccsatornát felszabadították, az alkartörést lemezelték és gipszsínt kapott, majd a kulcsontörést is lemezelték, továbbá légcsőkanült helyeztek be.

[6] A baleset következtében az I.r. felperesnél a háti 5-6 szelvény alatti valamennyi érzőműködés és valamennyi mozgató működés kiesésével (bénulás, következményes izomsorvadással és spaszticitás fokozódással), valamint a társuló, ún. vegetatív károsodásokkal (spontán vizeletürítés képtelensége, széklettartás képtelensége) járó gerincvelőkárosodás alakult ki.

[7] Az I.r. felperesnél – az erősítő gyakorlatok és a gyógytorna ellenére – súlytöbblet, aranyér-betegség jelentkezett. A légcsőmetszés és légcsőkanül miatt gége alatti légúti szűkület, mint szövödmény alakult ki, ezért az I.r. felperes légcsőkanül viselésére szorul, emiatt a beszéde nem, vagy csak alig érthető.

[8] Az I.r. felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 86% mértékű (pszichiátriai egészségkárosodás 10%, neurológiai egészségkárosodás 80%, fül-orr-gégészeti egészségkárosodás 20%), a balesetből eredő munkaképesség csökkenése 100%-os.

[9] A balesetből eredően az I.r. felperes életminősége jelentősen romlott: kerekesszékre kényszerült, a helyzetváltoztatásban, a fizikai munkában, a szabadidős tevékenységben nagy mértékben akadályozott; a kommunikációja és az emberi kapcsolatai – a kórházi kezelés szövödményeként kialakult – beszédzavara miatt elnehezültek.

[10] A kezelése során hegek maradtak vissza, kanült kell viselnie, ami egyben esztétikai hátrányt is jelent számára.

[11] Az I.r. felperes legfeljebb könnyű, csak a felső végtagokat érintő vagy szellemi munka végzésére alkalmas, a korábbi szerkezetlakatosi munkakörét nem tudja betölteni.

[12] Az I.r. felperes számára a baleset súlyos pszichés traumát okozott; a tartósan igénybevett rehabilitációs ellátás ellenére jelenleg is enyhe fokban depressziós állapotban van.

[13] A II.r. felperes enyhe-közepes súlyosságú depressziós állapotban van, fogyott, nagyon rosszul alszik. Az életminősége romlott, az élete nagyban a fia gondozásának rendelődött alá, a korábbi társas, szabadidős programjai megszűntek.

[14] A III.r. felperes súlyos pszichés traumát élt át, korábban 1-1,5 évig súlyos, jelenleg enyhe depressziós állapotban van, nyomott hangulat, meglassultság, koncentrációs képessége csökkenése jellemzi. A II.r.-III.r. felperések kapcsolata nem változott, megértik és támogatják egymást.

[15] Az I.r. felperes javára a lakóhelyén szervezett gyűjtésből 500.000,-Ft gyűlt össze, amelyből sporteszközöket, köztük pedálos edzőgépet (166.830,-Ft), multifunkcionális edzőgépet (269.001,-Ft), hasizomerősítő övet (16.990,-Ft) vásároltak.

[16] Az I.r. felperes az otthonába bocsátását követően – a 2019.08.12-2019.10.14. napja közötti időszakban - az első három hétben napi 6 óra, a második három hétben napi 5 óra, a fennmaradó időben napi 4 óra (összesen 311 óra) időtartamban ápolásra szorult, amelynek díja 1.000,-Ft/óra. Az I.r. felperes ápolását a II.r. felperes végezte, akinek ezen időszakban jövedelemkiesése keletkezett.

[17] Az I.r. felperes a baleset miatti egészségkárosodása miatt gyógyszeresedésre kényszerül, emiatt használ Ulprix-ot (napi 1x40 mg) - havi költsége 2.314,-Ft; Uroxal-t (napi 1 db) – havi költsége 915,-Ft; Algopyrint (heti 3 db) – havi költsége 1.535,-Ft; kanülszűrőt (2-3 naponta) Bradoderm-et (havi fél liter) – havi költsége 1.900,-Ft;- nedves törülköződőt (havi 6 csomag) – havi költsége 12.294,-Ft; - Bepanthent (havi 2 tubus) – havi költsége 6.298,-Ft. 2019.08.12. napjától kezdődően a szükséges gyógyszerköltsége 25.256,-Ft/hó.

[18] Az I.r. felperes a balesetet megelőzően a szüleivel közösen lakott családi ház kertjében rendszeresen végzett munkát: fűnyírást, ásást, gyümölcsfák gondozását, a tűzifa felaprítását és behordását. Az egészségi állapota ezen munkák elvégzését már nem teszi lehetővé, ezért ezeket a feladatokat a szülők - az I.r. felperes barátainak segítségével – látják el.

[19] A korábban az I.r. felperes által végzett ház körüli munka időtartama átlagosan heti 4 óra., annak költsége (2018.08.18-2024.04.22. közötti időszakban 1.000,-Ft, 2024.04.23. napjától kezdődően 4.500,-Ft óradíjjal számítva) 2018.08.18-2018.08.31. között 7.269,-Ft, 2018.09.01-2024.04.22. között (68,7 hónapra) 1.190.777,-Ft, 2024.04.23-2025.05.31. között (13,3 hónapra) 1.037.400,-Ft volt. 2025. 06. 1. napjától kezdődően a ház körüli kisegítő költségének összege havi 78.000,-Ft.

[20] A balesetből eredő egészségkárosodása miatt az I.r. felperesnek kontrollvizsgálatokra, kanülcserére kellett járnia Helység2re, illetve Helység3be. Az emiatt fölmerült közlekedési többletköltség – havi 10.000,-Ft összeggel számolva - 2019.08.12.-2019.08.31. között 6.129,-Ft, 2019.09.01-2025.05.31. között (69 hónapra) 690.000,-Ft volt. A 2025. 06. 1. napjától számítva pedig havi 10.000,-Ft.

[21] A II.r. felperes 2018. augusztus 18. napja és 2020. március 1. napja közötti időszakban az I.r. felperest: 92 alkalommal látogatta meg a Kórházban (2019.08.18-2018.10.03.), 43 alkalommal az Rehabilitációs Intézetben (2018.10.03-2019.03.13.), 5 alkalommal a Egészségügyi Központjában (2019.03.13-2019.03.25.), 24 alkalommal az Rehabilitációs Intézetben (2019.03.26-2019.06.24.), 3 alkalommal a Egészségügyi Központjában (2019.06.24-2019.06.28.), 12 alkalommal az Rehabilitációs Intézetben (2019.06.28-2019.08.12.), 6 alkalommal a Egészségügyi Központjában (2019.10.04-2019.10.28.), 32 alkalommal az Rehabilitációs Intézetben (2019.10.28-2020.03.01.).

[22] A II.r. felperes látogatásokkal kapcsolatos üzemanyagköltsége összesen 1.354.701,-Ft volt.

[23] A II.r. felperes 2019. 08. 21. napjától 2019. 10. 20. napjáig terjedő időszakban – az I.r. felperes ápolása miatt – keresőképtelen állományba került; emiatt 144.463,-Ft jövedelemvesztése keletkezett a Cég1 Kft.-nél.

[24] A felperések családi ház ingatlanához 20 m² művelt előkert, 300 m²-es (művelt 110 m²-es) középső udvarrész, illetve 450 m²-es (művelt 290 m²) hátsó kert tartozik, amelynek rendben tartása, gondozása évi 482,5 munkaórát vesz igénybe.

[25] A peres eljárás során a Győri Törvényszék a 2022. október 26. napján kelt P.20.463/2020/72. számú közbenső ítéletében jogerősen megállapította, hogy a 2018. augusztus 18. napján az I.r. felperes közlekedési balesetével okozati összefüggésben a felperések terhére bekövetkezett sérelemért és vagyoni kárért az alperes 50 %-ban tartozik helytállni.

[26] A Győri Ítéltábla a 2023. április 19-én kelt Pf.III.20.002/2023/10. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta.

[27] A Győri Törvényszék a 2023. július 11. napján kelt és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett P.20.463/2020/77. számú részítéletével a felperéseknek a bukósisak, a lakásátalakítás, a gyógyászati segédeszközök költsége, valamint a jövedelemkiesés megtérítésére irányuló kereseti kérelmeit bírálta el; a 2024. május 29-én kelt P.20.463/2020/91. számú részítéletében pedig a sérült motor, a sporteszközök, a gondozási költség valamint a háztartási kisegítő költsége iránt előterjesztett igényekről döntött.

[28] A Győri Ítéltábla a 2024. május 29. napján kelt Pf.III.20.021/2024/4. számú részítéletével a Győri Törvényszék P.20.463/2020/91. számú részítéletének megfellebbezett, az I.r. felperes sporteszközökre vonatkozó követelését elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot e tekintetben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[29] A részítélet ezt meghaladóan megfellebbezett – az I.r. felperes háztartási kisegítőre vonatkozó követelését elutasító – rendelkezését pedig helybenhagyta, és

rendelkezett a perköltség viseléséről, a hatályon kívül helyezés körében pedig annak megállapításáról.

[30] Az I.r. felperes - a részítélettel elbírált – módosított kereseti kérelmében (P.20.463/2020/1., /19., és /111. irat) kérte az alperes kötelezését

- 40.000.000,-Ft sérelemdíj és ezen összeg után 2018. augusztus 19. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat;
- 452.821,-Ft (sporteszközök) és ezen összeg után 2019. szeptember 17. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat;
- 744.000,-Ft (ápolás költsége) és ezen összeg után 2019. szeptember 12. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat;
- 596.317,-Ft (gyógyszerköltség) és ezen összeg után 2020. április 21. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat és 2021. január 1. napjától havi 35.285,-Ft járadék;
- 500.346,-Ft (2018.08.18-2020.12.31.; ház körüli kisegítő költsége) és ezen összeg után 2019. október 25. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat és 2021.01-2024.04.22. között havi 17.333,-Ft járadék, 2024. április 23. napjától havi 78.000,-Ft járadék ;
- 238.667,-Ft (2019.08.12-2020.12.31.; közlekedési többletköltség) és ezen összeg után 2020. február 7. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat és 2021. január 1. napjától havi 20.000,-Ft járadék megfizetésére.

[31] A II.r. felperes - a részítélettel elbírált – kereseti kérelmében (P.20.463/2020/1., /7., /19.) kérte az alperes kötelezését

- 5.000.000,-Ft sérelemdíj és ezen összeg után 2018. augusztus 19. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat;
- 1.354.701,-Ft (látogatási költség) és ezen összeg után 2019. május 25. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat;
- 144.463,- Ft (jövedelemkiesés) és ezen összeg után 2019. szeptember 20. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat megfizetésére.

[32] A III.r. felperes - a részítélettel elbírált – kereseti kérelmében (P.20.463/2020/1., /19.) kérte az alperes kötelezését 5.000.000,-Ft sérelemdíj és ezen összeg után 2018.

augusztus 19. napjától a kifizetés napjáig járó Ptk.6:48.§ (1) bekezdés szerinti késedelmi kamat megfizetésére.

[33] Az I.r. felperes a kereseti kérelmének ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy a baleset miatt súlyos, maradandó egészségkárosodást szenvedett, amelynek következtében önálló életvitelre nem képes; az alsó végtagjai megbénultak, érzéketlenek, emiatt székelési és vizelési képtelenség következett be. Súlyos lelki traumát élt át, szorongó és depressziós lett. Az életminősége jelentősen romlott, az élete minden területén negatív változást él meg.

[34] Arra hivatkozott, hogy a keresetben megjelölt sporteszközök vásárlására a balesetből eredő egészségi állapota miatt kényszerült.

[35] 2019. 08. 12 - 2019. 10. 13. között a mozgássérült életmódhoz való alkalmazkodás céljából az otthonában napi 8 óra ápolásra, és 8 óra felügyeletre szorult, amelyben az édesanyja (a II.r. felperes) segítette. A II.r. felperes emiatt 2,5 hónapig táppénzes állományban volt. A Házi Betégápoló Bt. díjszabásából kiindulva - az ápolás költségét 1.000.- Ft/hó, a felügyelet költségét 500.- Ft/hó összegben felszámítva – összesen 744.000 forintra és kamataira tartott igényt.

[36] Állította, hogy 2019. május 21. napjától jogosult a közgyógyellátásra, azonban ennek keretösszege mellett is további, a kereseti kérelemben megjelölt összegű gyógyszerköltsége és járadék igénye keletkezett (Ulprix savlekötő tabletta, Uroxal hólyagtágító tabletta, Algopyrin fájdalomcsillapító, kanulszűrő, Bradodermsóft bőrfertőtlenítő, nedvestörlőkendő, Bepanthen krém).

[37] Az I.r. felperes hivatkozott arra is, hogy a balesetet megelőzően a családi ház ingatlan körül felmerülő munkákból (a kert megművelése, ásás, fűnyírás, gyümölcsfák gondozása, az éves tüzelő biztosítása, favágás) jelentős mértékben kivette a részét. Ennek időtartama átlagosan heti 4 óra, amelyet 2024. április 22. napjáig 1.000 forint/óra, 2024. április 23. napjától pedig – a szakszolgáltatók óradíjainak 75 %-os mértékéhez igazodva - 4.500 forint/óra díj alapján kért elszámolni.

[38] Állította, hogy a balesete óta egyedül közlekedni nem képes, a különböző egészségügyi vizsgálatokra a szülei szállítják Helység3be és Helység2re, ennek költsége havonta átlagosan 20.000 forint.

[39] A II.r. és a III.r. felperesek a sérelemdíj iránti kereseti kérelmüket azzal indokolták, hogy az életük alárendelődött a gyermekük egészségi állapotának és élethelyzetének, ugyanis a továbbiakban az I.r. felperesről ők kénytelenek gondoskodni. Ez mindkettőjük számára súlyos pszichés és fizikai megterhelést jelent.

[40] A különböző egészségügyi intézményekben zajló kezelések során az I.r. felperest rendszeresen látogatták: Helység3ben naponta kétszer, Helység4n heti kétszer, Helység2en pedig heti háromszor. Ebből eredően 2018. 08. 18. és 2020. 03. 01. közötti időszakban összesen 1.354.701.- forint többletköltségük merült fel.

[41] A II.r. felperes állította, hogy 2019. 08. 21. és 2019. 10. 20. napja között az I.r. felperes ápolása és új életvitelének kialakítása miatt keresőképtelen állományban volt, amely időszak alatt 144.463 forint keresetkiesése keletkezett.

[42] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte a felperesek perköltségben marasztalása mellett.

[43] Az alperes – nem vitatva az I.r. felperes balesetből eredő sérüléseit, és a felperesek sérelemdíjra való jogosultságát – annak összegét mindhármuk tekintetében eltúlzottnak tartotta.

[44] Az érvelése szerint a sporteszközöket az adományokból vásárolták, így ezt az igényt az I.r. felperes nem érvényesítheti.

[45] Az I.r. felperes ápolási költségét 184.760,-Ft összegben nem vitatta. Utalt azonban arra, hogy az I.r. felperes ápolási költség iránti igénye és a II.r. felperes jövődelemkiesésre vonatkozó igénye azonos kárigény.

[46] Az alperes vitatta az I.r. felperes által megjelölt gyógyszerek szükségességét, havi mennyiségét és – részben a közgyógyellátásra hivatkozva – azok költségét is.

[47] A ház körüli kisegítés indokoltságát, és annak időtartamát heti 2 órában nem vitatta; az óradíját pedig a minimálbér nettó összege alapján kérte megállapítani.

[48] Az I.r. felperes közlekedési többletköltségét 2019. 08. 12. napjától havi 10.000,- Ft összegben elismerte.

[49] Az alperes nem vitatta azt, hogy a II.r. felperes a megjelölt alkalmakkor az I.r. felperest meglátogatta, vitatta azonban a használt gépkocsival kapcsolatosan felmerült költséget.

[50] Az elsőfokú bíróság – a fellebbezéssel támadott részítéletében - kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 22.571.273 forintot, és ezen összegből

- 3.635 forint után 2018. augusztus 25. napjától,

- 10.805 forint után 2019. augusztus 22. napjától,

- 226.411 forint után 2019. szeptember 17. napjától,

- 595.389 forint után 2021. július 10. napjától,

- 1.216.332 forint után 2022. július 25. napjától,

- 518.700 forint után 2024. december 10. napjától a kifizetés napjáig az adott félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot.

[51] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 2025. június 1. napjától kezdődően minden hónap 10. napjáig havi 56.628 forint összegű járadékot.

[52] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 15 napon belül 3.249.583 forintot, és ezen összegből

- 667.351 forint után 2019. május 25. napjától,

- 72.232 forint után 2019. szeptember 20. napjától a kifizetés napjáig az adott félévre a félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot.

[53] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a III. rendű felperesnek 15 napon belül 2.500.000 forintot.

[54] Ezt meghaladóan a bíróság az I. rendű felperes sérelemdíjra, sporteszközökre, ápolásra, felügyeletre, gyógyszerköltségre, ház körüli kisegítő költségére, közlekedési többletköltségre, valamint a II. rendű felperes sérelemdíjra, látogatási költségére, jövedelemkiesésre, és a III. rendű felperes sérelemdíjra vonatkozó követelését elutasította.

[55] Az elsőfokú bíróság - a részítéletének indokolásában - leszögezte, hogy a perben meghozott jogerős közbenső ítélet értelmében az alperes 50 %-ban helytállni tartozik az I-II-III.r. felpereseknek a 2018. augusztus 18-án bekövetkezett közlekedési balesetével okozati összefüggésben bekövetkezett vagyoni kárért, és az általuk elszenvedett személyiségi jogsértés következményeiért (sérelemért).

[56] Az elsőfokú bíróság az I.r.-III.r. felperesek sérelemdíj iránti igényét a Ptk. 2:52. § (1), (2), (3) bekezdései alapján, az ott írt szempontok szerint bírálta el.

[57] A perben nem volt vitatott az I.r. felperesnek a perbeli balesetből eredő egészségkárosodása, és ebből eredően a felpereseket ért személyiségi jogi sérelmek és hátrányok bekövetkezte: azaz az I.r. felperes egészségi állapota és az életminőségének romlása, valamint a II-III.r. felpereseknek a gyermekük egészségkárosodása következtében elnehezült élete.

[58] Az I.r. felperes egészségkárosodásának mértéke és a kialakult egészségügyi állapota tekintetében az elsőfokú bíróság a beszerzett és többször kiegészített orvosszakértői vélemény megállapításait vette alapul, míg a felpereseknek az ebből fakadó elnehezült életvitele és életminőségének romlása tekintetében a tanúvallomások alapján foglalt állást.

[59] A törvényszék rögzítette, hogy az I.r. felperes a baleset következtében nagyon súlyos sérüléseket szenvedett: deréktól lebénult, mozgáskorlátozottá vált, kerekesszékes életmódjából fakadóan önmagát csak részben képes ellátni. A munkaképesség csökkenése 100 %-os mértékű.

[60] A nehezített beszéde miatt az emberi kommunikációban is akadályozott.

[61] A fizikális és egzisztenciális korlátozottsága enyhe betegségi szintű pszichés sérülést is okozott nála.

[62] A II.r.-III.r. felpereseknek át kellett alakítaniuk az életüket, hogy a sérült, felnőtt gyermeküket megfelelően támogathassák, egyben ők maguk elvesztették idős napjaikra (egyik) támaszukat. Mindez nemcsak fizikális terhet ró rájuk, hanem pszichés állapotunkat is súlyosan megterheli.

[63] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felpereseket ért hátrányok, károk a balesettel egyidejűleg, illetve azt követő különböző időpontokban következtek be, azonban a sérelemdíj esedékessége időpontjának a baleset bekövetkeztét tekintette.

[64] Figyelemmel arra, hogy a jogsértés időpontja (2018.) óta az értékviszonyok jelentősen megváltoztak, amelyet a törvényes mértékű késedelmi kamat már nem képes kompenzálni, ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:534. § (1) bekezdése alapján nem a kár bekövetkeztekor (2018), hanem az ítélelhozatalkor irányadó (2025) értékviszonyokat vette alapul a sérelemdíj összegének meghatározása során.

[65] Mindhárom felperes életminőségének jelentős romlását, és az őket - az élet minden területén - érintő negatív változásokat, valamint az átélt és jelenleg is megélt pszichés traumát is értékelve, arányosan az I.r. felperes tekintetében 40.000.000 forintból, a II.r.-III.r. felperesek tekintetében pedig 5.000.000 – 5.000.000 forintból kiindulva, - az I.r. felperes közrehatását is figyelembe véve - a törvényszék az I.r. felperes esetében 20.000.000 forint, a II.r.-III.r. felperesek esetében pedig 2.500.000 – 2.500.000 forint összegű sérelemdíjat ítélt megfelelőnek az őket ért hátrányok kompenzálására.

[66] Az elsőfokú bíróság a felperesek által – a részítélettel érintett körben – érvényesített kárigényeket a Ptk. 6:519. §, a 6:522. § (1)-(2) bekezdése, a Ptk. 6:527. § (1) bekezdése és 6:532. §, valamint 6:48. § (1) bekezdése alapján bírálta el.

[67] A törvényszék a sporteszközök címén érvényesített 452.821 forint kárigényt az azok indokoltságát megállapító orvosszakértői vélemény, valamint a csatolt számlák alapján

megalapozottnak ítélte, és az alperest a költségek felmerülésének időpontjától, 2019. szeptember 17. napjától kezdődően törvényes késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.

[68] A Győri Ítéltábla Pf.III.20.021/2024/4. számú részítélete alapján utalt arra, hogy az ezen a címen I.r. felperes részére gyűjtött adományösszeget - a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés a) pontja értelmében - nem a károkozó (biztosítója), hanem az I.r. felperes javára kell figyelembe venni.

[69] Az I.r. felperes által ápolási költség címén érvényesített összeget az alperes - napi 4 óra időtartam és a minimálbér összege alapján számolva - 184.760 forint összegben nem vitatta.

[70] Az elsőfokú bíróság azonban abból indult ki, hogy az ápolás egy költségjellegű kárigényt eredményez, ennek megfelelően egy költségalapú (azaz a betegellátást végző intézmények díjszabásához kötött) óradíj-elszámolás, és nem egy jövedelemalapú (azaz a bírói gyakorlat által szintén elfogadott, a minimálbér valamely fajtájához igazodó) elszámolás alkalmazása indokolt.

[71] Ezen kártétel meghatározása során az elsőfokú bíróság a szükséges ápolás orvosszakértői véleményben meghatározott időtartamát (2019.08.12-2019.10.14-ig összesen 311 óra) alapulvéve, valamint - a Házi Betégápoló Bt. díjszabásának 75 % mértékéből kiindulva - 1.000 Ft/óra díjat ítélt figyelembevehetőnek.

[72] Tekintettel azonban arra, hogy a II.r. felperes 2019.08.21-től 2019.10.20. napja között az I.r. felperes ápolását - a saját munkavégző tevékenysége helyett - napi 6, majd 5, illetve 4 órában, vagyis a munkaidőt nem meghaladó időtartamban végezte, és a keresőképtelenségére tekintettel ezen időszakra vonatkozóan jövedelemkiesés iránti kárigényt is megalapozottnak érvényesített, ezért a törvényszék az I.r. felperes ápolási költségre vonatkozó keresetét elutasította.

[73] Az elsőfokú bíróság e körben utalt arra, hogy az ápolással kapcsolatosan felmerülő költségigény megítélése során tekintettel kell lenni az ápolást végző személy által ugyanazon időtartamban jövedelemkiesés címén érvényesített kárigényre is (Győri Ítéltábla Pf.III.20.077/2024/11/I. részítélet).

[74] Az elsőfokú bíróság az I.r. felperes által megjelölt gyógyszerek alkalmazásának indokoltságát, és azok szükséges mennyiségét az orvosszakértői vélemény alapján, míg a gyógyszerek költségét a csatolt számlák alapján állapította meg (P.20.463/2020/F/27., F/28.).

[75] Eszerint Ulprix napi 1x40 mg, (28 darabos kiszerelés havi költsége 2.314,- Ft), Uroxal napi 1 db, (60 db-os kiszerelés havi költsége 915 forint), Algopyrin heti 3 db, (20 db-os kiszereléssel havi költsége 1.535 forint), Bradoderm bőrfertőtlenítő havi fél liter, (egy literes kiszerelés havi költsége 1.900,- Ft), nedves törülköző havi 6 csomag (havi költsége 12.294 forint) és Bepanthen krém havi 2 tubus, (havi költsége 6.298 forint).

[76] Ennek megfelelően az I.r. felperes szükséges havi gyógyszer költsége 25.256 forint.

[77] Az elsőfokú bíróság az orvosszakértői vélemény alapján szükségesnek minősített kanülszűrő költségét a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudta megállapítani, ezért az I.r. felperes ezen kárigényét alaptalannak ítélte.

[78] Az alperes védekezésére tekintettel az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy az igényelt gyógyszerek - az orvosszakértői vélemény által alátámasztottan - a közgyógyellátás terhére nem adhatók ki, ezért az I.r. felperesnek azokat teljes áron kell megvásárolnia, az alperesnek pedig megtérítenie az I.r. felperes részére.

[79] Ennek megfelelően az I.r. felperes gyógyszerköltsége: 2019.08.12. napjától 2019.08.31. napjáig 15.479 forint; 2019.09.01. napjától 2025.05.31. napjáig 69 hónapra 1.742.606 forint; a jövőre nézve pedig 2025. június 1. napjától havi 25.256 forint.

[80] Tekintettel azonban az I.r. felperes 50 %-os közrehatására az elsőfokú bíróság mind a lejárt összeg, mind pedig a jövőben fizetendő járulékok tekintetében ezen tételek fele összegének megtérítésére kötelezte az alperest.

[81] A ház körüli kisegítő költségét az alperes - heti 2 óra és a minimálbér összegének alapulvételével - havi 5.200 forint összegben ismerte el.

[82] Az elsőfokú bíróság a beszerzett kertészeti szakvélemény alapján a felperesek ingatlanával kapcsolatos ház körüli munkák (magaságzás, gyümölcsfák, gyepterület ápolása, tűzifa előkészítése és favágás) időtartamát összesen 482,5 órában határozta meg.

[83] Figyelemmel arra, hogy a ház körüli nehezebb fizikai munkák jelentősebb részét az idősödő szülők helyett az ereje teljében lévő I.r. felperes végezte, ezért az elsőfokú bíróság az I.r. felperes által e körben megjelölt heti 4 óra időtartamot nem tartotta eltúlzottnak.

[84] Az alkalmazandó óradíjak tekintetében az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a ház körüli kisegítés egy költség jellegű igény, ennek megfelelően - az ápolási költséghez hasonlóan - költségalapú (azaz az adott tevékenységet végző szakintézmények, cégek díjszabásához kötött) és nem jövedelemalapú (azaz a ház körüli munkát végző személy által elérhető jövedelmen alapuló) elszámolást indokolt alkalmazni annak elbírálása során.

[85] A bíróság a ház körüli kisegítő költségének óradíját – ezen munkákat is egyfajta gondozási tevékenységnek tekintve – a Házi Betegápoló Bt. díjszabásából és annak változásából kiindulva állapította meg 2018.08.18. és 2024.04.22. közötti időszakban 1.000 forint/óra összegben, majd 2024.04.23. napjától kezdődően 4.500 forint/óra összegben.

[86] Ennek megfelelően a ház körüli kisegítő költségének lejárt összege 2018. 08. 18. és augusztus 31. között 7.269 forint, míg 2018. 09. 01.-jétől 2024. 04. 22. között 68,7 hónapra

1.190.777 forint, 2024. 04. 23. és 2025. 05. 31. között (13,3 hónapra) 1.037.400 forint volt; a jövőre nézve, azaz 2025. 06 01. napjától kezdődően a ház körüli kisegítő költségének összege havi 78.000 forint.

[87] Az I.r. felperes tehát, a kár bekövetkeztében való közrehatása miatt – a kármegosztás eredményeként – ezen összegek és járadékok fele részének megtérítésére jogosult.

[88] A közlekedési többletköltség tekintetében – a bíróság az alperes vitatása hiányában – az I.r. felperes keresetének megfelelően állapította meg azt, hogy az I.r. felperes 2019. 08. 12. és 10. 13. között 19 alkalommal utazott Helység3be, 2 alkalommal Helység2re kontrollvizsgálatra és kanülcserére, valamint 2020. 03. 10. napjától 5 alkalommal Helység3be, illetve 7 alkalommal utazott Helység2re kontrollvizsgálatokra.

[89] A perben az I.r. felperes bizonyítási érdekébe tartozott annak igazolása, hogy a korábban jellemző közlekedési szokásaihoz képest a balesetből eredően a közlekedésével kapcsolatosan milyen változások következtek be, és annak következtében milyen összegű többletköltsége merült fel.

[90] A meghallgatott tanúk (tanú1 és tanú2) vallomása - általánosságban - csak azt igazolta, hogy az I.r. felperes bizonyos utazásaira a baleset miatti egészségkárosodás miatt került sor, míg egyéb utazásai éppen a mozgáskorlátozottsága miatt maradtak el. Ennek alapján az I.r. felperesnél a balesetből eredően felmerült közlekedési többletköltség nem volt megállapítható; azt csak - az alperes elismerésének megfelelően - 2019. 08. 12. napjától kezdődően havi 10.000 forint összegben volt megállapítható.

[91] Ennek megfelelően az I.r. felperes közlekedési többletköltségének lejárt összege 2019. 08. 12.-től 08. 31-ig 6.129 forint, 2019. 09. 01.-től 2025. 05. 31-ig (69 hónapra) 690.000 forint; a jövőre nézve pedig 2025. 06. 01. napjától kezdődően havi 10.000 forintban állapítható meg.

[92] Az I.r. felperes ezen összegek fele részére jogosult a kár bekövetkeztében való közrehatása miatt.

[93] A II.r. felperes által érvényesített látogatási költség tekintetében az alperes nem vitatta az elszámolt alkalmakat, és az ennek során megtett távolságot sem, azonban vitatta a gépkocsi használattal kapcsolatosan felmerült költséget.

[94] Az elsőfokú bíróság a látogatások üzemanyagköltségét a keresetlevélben megjelölt és alperes által nem vitatott alkalmak és távolságok, valamint a csatolt NAV üzemanyagár és a fogyasztási norma alapján határozta meg, összesen 1.354.701 forint összegben.

[95] Az alperes ezen összeg fele részének megtérítésére köteles a II.r. felperes részére az I.r. felperesnek a kár bekövetkeztében való közrehatása miatt.

[96] A II.r. felperes által - jövedelemkiesés címén érvényesített - 144.463 forint összeget az alperes nem vitatta rámutatva, hogy az I.r. felperes által ápolási költség címén érvényesített igény körében ezen összeget figyelembe kell venni.

[97] Ennek alapján az elsőfokú bíróság a II.r. felperesnek jövedelemkiesés címén járó összeget - az I.r. felperes kár bekövetkeztében való közrehatására tekintettel - 144.463forint fele összegében állapította meg.

[98] A bíróság a részítéletében a perköltség viseléséről való döntést mellőzte azzal, hogy arról az eljárást befejező ítéletében fog határozni.

[99] Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú részítéletet részben kérte megváltoztatni akként, hogy az I.r. felperes javára megállapított

- sérelemdíj összegét 20.000.000 forintról 15.000.000 forintra kérte leszállítani,

- a gyógyszerköltség jogcímén 2019. 08. 18-tól 2019. 08. 31. közötti időszakra megítélt 7.740 forint, valamint 2019. 09. 01. és 2025. 05. 31. közti időszak tekintetében 871.332 forint, továbbá az I.r. felperest ezen a jogcímén 2025.06.01-től megillető havi 12.628 forint járadék iránti keresetet kérte elutasítani,

- a ház körüli kisegítő költsége jogcímén a 2019. 08. 18-tól 2019. 08. 31. közötti időszakra vonatkozóan megítélt 3.635 forint marasztalási tőkeösszeget 1.860 forintra, a 2019. 09. 01. és 2024. 04. 22. közti időszak tekintetében megítélt 595.389 forint marasztalási tőkeösszeget 294.290 forintra, a 2024. 04. 23-tól 2024. 05. 31. (helyesen:2025.05.31.) közötti időszak tekintetében megítélt 518.700 forint marasztalási tőkeösszeget 115.140 forintra, valamint az ezen a jogcímén az I.r. felperest 2025. 06. 01. napjától megillető járadék összegét havi 39.000 forintról, havi 8.667 forintra kérte leszállítani;

[100] azaz az I.r. felperest 2025. 06. 1. napjától megillető járadék együttes összegét havi 56.628 forintról havi 13.667 forintra kérte leszállítani.

[101] Az alperes a II.r. felperest látogatási költség jogcímén megillető marasztalási tőkeösszeget 667.350 forintról 613.181 forintra kérte leszállítani.

[102] A perköltségre igényt tartott.

[103] Az I.r. felperesnek járó sérelemdíj leszállítására vonatkozó kérelmét az alperes azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság azösszegezés meghatározása során nem értékelte kellő súllyal az I.r. felperesnek a jogerős közbenső ítélettel már megállapított, a balesetben közreható, felróható magatartását.

[104] Az alperesi álláspont szerint a megállapított 20.000.000 forint sérelemdíj még az ítélethozatal időpontjában fennállt értékviszonyok figyelembevételével sem áll összhangban az összehasonlításra alkalmas, hasonló tényállású ügyekben kialakított bírói gyakorlattal.

[105] Az elsőfokú bíróság tehát az I.r. felperest megillető sérelemdíj összegét a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését, a Ptk. 6:525 § (1) és (2) bekezdését, valamint a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdését sértő módon állapította meg.

[106] Az alperes kifejtette, hogy az I.r. felperes gyógyszerköltség iránti kárigénye megállapításához annak tételes kimunkálása és igazolása lett volna szükséges, hogy az I.r. felperes milyen közgyógyellátási tételkeret mellett milyen, a számára szükséges hatóanyagú gyógyszereket vehet igénybe térítésmentesen, és melyek azok a szükséges gyógyszerek, amelyekhez az I.r. felperes csak térítés ellenében juthat hozzá. Az I.r. felperes gyógyszereivel azonos hatóanyagú gyógyszerek ugyanis a közgyógyellátás keretében is beszerezhetők.

[107] Az alperes arra is hivatkozott, hogy a társadalombiztosítási szolgáltatóval megkötött átalánymegállapodás keretében eleget tesz a társadalombiztosítási ellátásokra vonatkozó megtérítési kötelezettségének, ezért csak azon gyógyszerek költségének megtérítésére kötelezhető, melyekre az I.r. felperes igazolhatóan rászorul, és amelyek költsége a társadalombiztosítási ellátás keretében igénybe vett, illetve vehető gyógyszerek költségén felül az I.r. felperest szükségszerűen terheli.

[108] Amennyiben ugyanis a felperes az azonos hatóanyagú gyógyszerek közül nem a társadalombiztosítás által támogatott gyógyszert vásárolja meg, úgy az alperesnek kétszer kell megfizetnie ugyanazt a költséget, egyfelől a társadalombiztosítási alapkezelőnek az átalány szerződés keretében, másfelől pedig a károsultnak.

[109] A fentiek miatt a gyógyszerköltség körében lefolytatott orvosszakértői bizonyítás hiányos, ugyanis nem bizonyított, hogy az I.r. felperes részére szükséges hatóanyagú gyógyszerek a szükséges mennyiségben történő beszerzésével felmerülő kiadást az I.r. felperest megillető közgyógyellátási keret fedezi-e.

[110] Az előadottakra figyelemmel az I.r. felperest megillető gyógyszerköltséggel kapcsolatban az elsőfokú részítélet sérti a Ptk. 6:522 § (1) és (3) bekezdését, a Pp. 265. § (1) bekezdését, valamint a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdését.

[111] A ház körüli kisegítő költség tekintetében az alperes hangsúlyozta, hogy sem a felperesek személyes nyilatkozataiból, sem a tanúvallomásokból nem vonható le olyan következtetés, hogy a baleset előtt az I.r. felperes a ház körüli, illetve a kerti munkák elvégzéséből a szüleinél nagyobb és nehezebb részt vállalt. Ezek a nyilatkozatok az alperes azon állítását igazolják, hogy az I.r. felperes legfeljebb heti 2 munkaóra időtartamban végzett ház körüli és kerti munkát.

[112] Az alperes a 2018. 08. 18. és 2021. 04. 22. napja közötti időszakra figyelembe vett 1.000 forint/óra díjat nem vitatta, azonban eltúloztának tartotta a 2024. 04. 23. napjától alkalmazott 4.500 forintos óradíjat.

[113] Hangsúlyozta, hogy a egyéb érdekelt² Pfv.III.20.765/2017/7. számú határozatában kifejtett ítélkezési elv akként értelmezhető, hogy a gondozási és háztartási kisegítő munka címén felszámított költségigény tekintetében alkalmazható a szakosodott intézmények díja 75 %-a, míg a mezőgazdasági munkák tekintetében a helybéli adottságok szerint felmerülő költségek lehetnek irányadók. Az adott piaci környezetben jellemző szolgáltatási óradíjak igazolása tehát a perben nem mellőzhető; ezek bizonyítására azonban a perben nem került sor.

[114] Az alperes érvelése szerint az elsőfokú részítéletben hivatkozott Házi Betegápoló Bt. nem mezőgazdasági tevékenységet végző, hanem kifejezetten házi betegápolási szolgáltatást nyújtó vállalkozás (volt), így a díjszabása a kerti munkák vonatkozásában nem tekinthető irányadónak. Az I.r. felperes által csatolt, magas színvonalú kertépítéssel és kertműveléssel foglalkozó Helység²i és Helység² környéki szolgáltatók áradatai pedig szintén nem vehetők figyelembe a mérlegelés kiindulópontjaként, ugyanis az I.r. felperes által végzett munkák pusztán kerti segédmunkák, és nem kertészeti szakmunkák; emellett a felperesek lakóhelye szerinti, vidéki szolgáltatók díjszabása nyilvánvalóan alacsonyabb a Helység²iekénél.

[115] Az alperes hangsúlyozta, hogy a mezőgazdasági szakértői bizonyítás keretében lehetőség lett volna az I.r. felperes lakóhelyén irányadó, az általa végzett kertészeti segédmunkák tekintetében alkalmazható munkadíj átlagokról a szakértői állásfoglalás beszerzésére.

[116] Az alperes álláspontja szerint a köztudomású tényekkel is ellentétes a pusztán mérlegeléssel elfogadott 6.000.- forint/óra kertészeti óradíj alapján való elszámolás.

[117] Az alperes - az ár- és értékviszonyok változását is figyelembevéve - 2024. 04. 23. napjától kezdődően a ház körüli kisegítői járadék havi összegét 2.000 forintos óradíjból és a heti 2 munkaórából kiindulva a fellebbezési petitumban írt mértékben kérte meghatározni figyelemmel az 50 %-os mértékű károsulti közrehatásra is.

[118] Az álláspontja szerint az I.r. felperest megillető ház körüli kisegítő iránti költséget megállapító elsőfokú részítéleti rendelkezés sérti a Ptk. 6:522. § (1) és (3) bekezdését, a Pp. 265. § (1) bekezdését és a Pp. 279. § (1) bekezdését is.

[119] A látogatási költség iránti kártérítési igényt az alperes azért tartotta eltúlzottnak, mivel vitatta a II.r. felperes által a látogatásokhoz kölcsönként 1781 cm³ hengerűrtartalmú Audi A4 típusú személygépkocsi használatának indokoltságát. Az alperes álláspontja szerint - a kárenyhítési kötelezettségre tekintettel - a látogatási költség elszámolásához a kisebb hengerűrtartalmú, alacsonyabb fogyasztású saját jármű figyelembevétele indokolt.

[120] Ennek alapján az Audi A4 típusú gépjármű 9,5 liter/100 km-es fogyasztása helyett a saját tulajdonú Daewoo Kalos jármű 8,6 liter/100 km-es fogyasztását alapul véve a felmerülő üzemanyagköltséget 1.226.361 forint fele összegében, azaz 613.181 forintban fogadta el.

[121] Az I.r. felperes csatlakozó fellebbezést, az I-II-III.r. felperesek pedig fellebbezési ellenkérelmet terjesztettek elő.

[122] Az I.r. felperes - a csatlakozó fellebbezésében - a javára megállapított 20.000.000 forintos sérelemdíjat a balesetkori ár- és értékviszonyokból kiindulva fogadta el, és kérte kötelezni az alperest ezen összeg után 2018. 08. 19. napjától (a kár bekövetkeztének időpontjától) a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése szerinti, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére is.

[123] Az I.r. felperes szerint a maradandó sérülései és azoknak az életminőségére gyakorolt hatása miatt a balesetkori értékviszonyok alapján is indokolt a 20.000.000 forint sérelemdíj megállapítása még a közrehatás figyelembevétele mellett is.

[124] Az I.r. felperes arra hivatkozott, hogy 86 %-os össz-szervezeti egészségkárosodást és 100 %-os baleseti eredetű munkaképesség csökkenést szenvedett el, amely a korábbi életviteléhez képest nagy mértékű életminőség romlást okozott. A kerekesszékes életmódja az élet minden területén jelentősen akadályozza, a beszédzavara következtében pedig a szociális kapcsolattartása, és a társadalmi életbe való részvétele is elnehezült, emellett esztétikai károsodást is szenvedett. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj a baleset időpontjában aktuális értékviszonyokkal áll összhangban.

[125] Az I.r. felperes kiemelte, hogy a sérelemdíj megállapítása tekintetében értékelendő szempontokat kimunkáló döntéseiben a egyéb érdekelt² leszögezte (Pfv.20.691/2020/6., BHGy egyedi azonosító K-PJ-2021-195; valamint egyéb érdekelt² Pfv.III.20.184/2021/4; BHGy egyedi azonosító K-PJ-2021-356.), hogy a sérelemdíj mértékének meghatározása során figyelembe kell venni a hasonló tényállású ügyekben kialakított, az összehasonlításra alkalmas bírói gyakorlatot is. Az I.r. felperes e körben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla Pf.20.567/2024/6. számú határozatára, ahol a bíróság a 2018. évi ár- és értékviszonyok és hasonló mértékű egészségkárosodás mellett 60.000.000 forint sérelemdíjat, valamint a Helység3i Ítéltábla Pf.20.132/2023/7. számú ítéletére, amelyben 2019. évi értékviszonyok alapján a bíróság 50.000.000 forint sérelemdíjat állapított meg.

[126] Az I.r. felperes kitért arra, hogy az ítélethozatalkori értékviszonyok figyelembevétele a károsult érdekeit védő jogintézmény, azt csak a károsult javára lehet alkalmazni. Mivel jelen ügyben ugyanezen 20.000.000 forint sérelemdíj összeg alkalmazása a balesetkori értékviszonyok alapján is indokolt, ezért nincs ok a jelenkori értékviszonyok alkalmazására és a kamatfizetési kötelezettség mellőzésére.

[127] Az elsőfokú részítélet tehát az I.r. felperest megillető sérelemdíj összegszerűségének megállapítása körében a Ptk. 2:52 § (3) bekezdését, valamint a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdését sérti.

[128] A felperesek fellebbezési ellenkérelme – a csatlakozó fellebbezéssel nem érintett körben – az elsőfokú részítélet helybenhagyására, és az alperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

[129] A javára megítélt sérelemdíj csökkentésére irányuló alperesi fellebbezési érvelésre tekintettel az I.r. felperes kiemelte, hogy az alperes egyetlen, a sérelemdíjat az ítélethozatalkori értékviszonyok alapján megállapító ítéletet sem konkretizált az általa hivatkozott bírói gyakorlatból, ugyanis az alperes által megjelölt ítéletek 4-5 évvel korábbiak.

[130] Az I.r. felperes érvelése szerint a jelenlegi döntések alperes általi meghivatkozása elmaradásának oka az, hogy a bírói gyakorlat követi az utóbbi években tapasztalt, kirívó ár- és értékemelkedést, amely a megállapított sérelemdíjak összegének jelentős emelkedésében is megnyilvánul (Győri Ítéltábla Pf.III.20.035/2024/8/I., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.567/2024/6., egyéb érdekelt2 Pfv.III.20.104/2024/5.sz. határozatok).

[131] A gyógyszerköltség elutasítására irányuló fellebbezési érvelésre tekintettel az I.r. felperes hangsúlyozta, hogy a használt gyógyszerek indokoltsága és azok költsége körében a rá háruló bizonyítási kötelezettségnek az orvosszakértői véleménnyel és annak kiegészítésével eleget tett: az orvosszakértő is állást foglalt abban a körben, hogy nincs fennmaradó keret a felperesi közgyógyellátásból (123.sz kieg. orvosszakvélemény 4. o., 137. sz. kieg. orvosszakértői vélemény).

[132] Az I.r. felperes hangsúlyozta, hogy nem elvárható tőle, hogy a kezelőorvos által felírt gyógyszerek helyett laikusként az azonos hatóanyagú, és a társadalombiztosítás által támogatott gyógyszereket váltsa ki. A bírói gyakorlat ugyanis a kárenyhítési kötelezettség körében nem a legolcsóbb megoldás választását és a jogosulti érdekek legteljesebb visszaszorítását követeli meg a kötelezett érdekek messzemenő érvényesülése érdekében, hanem a felek jóhiszemű és tisztességes együttműködését, valamint a károsult részéről az elvárható magatartás követelményének betartását (egyéb érdekelt2 Pfv.20.955/2019/8.), amelynek ő mindvégig eleget tett.

[133] Az I.r. felperes – a BH. 450/1987. számú eseti döntésre utalva - hivatkozott arra, hogy a kárenyhítés célja nem a károkozó teljes, vagy részleges mentesítése, hanem a károsult

káranak a mérséklése; ezért a kárenyhítési kötelezettség nem terjedhet ki olyan mértékre, hogy a biztosító azáltal mentesülhessen, hogy a károsult (I.r. felperes) nem a károkozótól, illetve biztosítójától, hanem egy másik kockázatközösségtől, azaz a társadalombiztosítástól igényli ezen költségei megtérítését.

[134] Az alperesnek a társadalombiztosítási szolgáltatóval kötött átalánymegállapodására és ezzel kapcsolatosan a kár kétszeres megtérítésével kapcsolatos érvelésére tekintettel az I.r. felperes kifejtette egyrészt azt, hogy a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII.tv. (Ebtv.) 68. §, 68/A. §-ai, valamint az Ebtv. végrehajtásáról kiadott 217/1997.(XII.1.) Korm. rendelet (továbbiakban Vhr.) 49/D. § (1) bekezdése folytán az alperes köteles helytállni a számára ténylegesen folyósított egészségbiztosítási ellátásért, ezért az alperes számára nem jelentene mentesülést a felmerülő gyógyszerköltségek viselése alól az sem, ha ő, mint károsult a társadalombiztosítás által támogatott hatóanyagú gyógyszereket venné igénybe; másrészt utalt arra is, hogy az általa használt gyógyszerek közgyógyellátás keretében nem igényelhetők.

[135] A ház körüli kisegítő iránti igényével kapcsolatosan az I.r. felperes hangsúlyozta, hogy az alperes sem vitatta, hogy a felperesek esetében a ház körüli munkákhoz szükséges idő évi 482,5 óra. Ennek jelentős részét a gyepterület gondozása, a tűzifa előkészítése és a fatüzelés biztosítása tette ki, amely - a tanúk és a felperesek nyilatkozatai alapján is – elsősorban az I.r. felperes feladatai közé tartozott.

[136] Ezért az elsőfokú bíróság helyesen, a per egyéb bizonyítékaival is összhangban mérlegelte az I.r. felperes munkavégzését az összmunka 40 %-ban, azaz kb. heti 4 munkaórában.

[137] Az alperes által elfogadott heti 2 óra ház körüli munka egy kertes ház esetében irracionálisan kevés.

[138] Az I.r. felperes kiemelte, hogy Helység3 környékén a 6.000 forintos óradíj nem eltúlzott, ezt a felperesek által csatolt díjszabások is igazolták. Az alperes által alkalmazni kért 2.000 forint/óra díj Helység3 környékén a diákmunka árszínvonalát sem éri el.

[139] A látogatási költség iránti igénye tekintetében a II.r. felperes hivatkozott a kárenyhítési kötelezettség körében általa korábban kifejtettekre, és az ezt alátámasztó, már felhívott eseti döntésekre.

[140] A felperesek által a látogatásokhoz igénybe vett Audi A4 típusú személygépkocsi használata nem lépte át sem a jóhiszemű és tisztességes együttműködés, sem a károsulttól elvárható magatartás követelményeit. Az alperes fellebbezésben hivatkozott kimutatása szerint ezen gépjármű használata ugyan 8 %-kal magasabb költséget okozott, emellett azonban jóval biztonságosabb közlekedést biztosított a hosszabb távú utakra a II.r. felperes számára.

[141] Az alperes - a csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében - rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság megfelelő indokát adta sérelemdíj elbíráláskori értékviszonyok alapján

történő meghatározásának, az alperesi álláspont szerint ennek alkalmazásával a törvényszék éppen a károsult I.r. felperes érdekeit tartotta szem előtt. Ebből egyúttal az is következik, hogy a sérelemdíj mértékét a káreseménykori értékviszonyok mellett nem lett volna indokolt 20.000.000 forintban meghatározni.

[142] Az I.r. felperes csatlakozó fellebbezésben hivatkozott felsőbírósági határozatok éppen a leszállítására irányuló alperesi fellebbezési kérelmet támasztják alá, ugyanis a felhívott döntésekben körülírtakhoz képest az I.r. felperest mérsékeltebb súlyú hátrányok érték, ezért a megítélt összeg után késedelmi kamat megállapítása nem indokolt.

[143] Az alperes a sérelemdíj csökkentésére irányuló fellebbezése alátámasztására és a felemelésre irányuló csatlakozó fellebbezési kérelem cáfolatára hivatkozott a egyéb érdekelt2 Pfv.20.632/2024/7. számú (BH. 2025.2.38. számú döntésére), a egyéb érdekelt2 Pfv.20.566/2021/7. számú (BH. 2022.5.123. számú döntésére), a egyéb érdekelt2 Pfv.20.110/2020/6. számú precedensképes határozatára.

[144] Az alperes a felperések fellebbezési ellenkérelmére vonatkozóan is tett észrevételeket.

[145] Ebben az I.r. felperes gyógyszerköltség iránti járadékigényével kapcsolatosan kiemelte, hogy kárként az azonos hatóanyagú gyógyszerek közül az elérhető alacsonyabb árú, illetve a közgyógyellátás keretében beszerezhető (helyesen: nem beszerezhető) gyógyszerek költsége vehető figyelembe.

[146] Az orvosszakértői bizonyítás nem igazolta azt az I.r. felperesi hivatkozást, miszerint a közgyógyellátás keretében elérhető, azonos hatóanyagú gyógyszereknek más készítményekhez képest nem kívánt mellékhatásai lennének.

[147] Az alperes kitért arra, hogy a közgyógyellátási keretösszeg igazolása nem orvosszakértői kompetencia, hanem az erre vonatkozó határozatokkal igazolható ténykérdés. A közgyógyellátás jogosultság keretösszegének esetleges változását a vonatkozó határozatok bemutatásával kellett volna igazolni, amely körben azonban az I.r. felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

[148] A ház körüli kisegítő költsége iránti kárigénnyel kapcsolatosan az alperes fenntartotta azon álláspontját, hogy az I.r. felperes a balesetet megelőzően csak alkalomszerűen és kisegítő jelleggel vett részt a ház körüli feladatok ellátásában, amely heti 4 munkaóra helyett csak heti 2 munkaórát tett ki. Nem minősül köztudomású ténynek, hogy az I.r. felperes által elvégzett kerti segédmunkáért milyen szolgáltatói óradíj határozható meg, amelyre vonatkozóan az I.r. felperes bizonyítást nem ajánlott fel.

[149] Az alperes kifogásolta, hogy a látogatási költség megtérítése iránt előterjesztett igény tekintetében a II.r. felperes nem bizonyította, hogy a saját gépkocsijuk nem volt alkalmas a látogatási célú utazásokhoz; a nagyobb fogyasztású jármű kényelmi okokból való használata pedig sérti a kárenyhítési kötelezettséget.

[150] Az alperes fellebbezése és az I.r. felperes csatlakozó fellebbezése alaptalanok.

[151] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési kérelmek, valamint az ellenkérelmek korlátai között felülvizsgálva (Pp. 370. § (1) bekezdés) megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a részítélettel érintett körben - a jogerős közbenső ítélet alapján - az összecszerűség tekintetében a bizonyítási eljárást lefolytatta, és a peradatok okszerű értékelésével helyes tényállást állapított meg; ennek alapján az I.r. felperes javára megítélt sérelemdíjat és a kártérítési igényeket megfelelően mérlegelte, és azok összegét helyesen állapította meg.

[152] Az ítéltábla az érdemi döntés indokaival is egyetértett, azok ismételését mellőzve a fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben kifejtettekre tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[153] Az alperes az I.r. felperes javára megítélt sérelemdíj összegének leszállítását a károsulti közrehatás nem kellő mértékű figyelembevételére, illetve arra alapította, hogy a sérelemdíj összege nem igazodik a hasonló tényállású ügyekben kialakított, összehasonlításra alkalmas bírói gyakorlathoz.

[154] Az I.r. felperes a csatlakozó fellebbezésében éppen ez utóbbi indokra hivatkozva kérte a 20.000.000 forint, mint a káreseménykori értékviszonyokhoz igazodó mértékű sérelemdíj után a törvényes mértékű késedelmi kamatok megítélését. Kifejtette, hogy a károsult érdekeit védő, a Ptk. 6:534. § (1) bekezdése (az ítélelhozatali értékviszonyok figyelembevétele) és a kamatfizetési kötelezettség mellőzése éppen azért nem indokolt, mivel a balesetkori értékviszonyok is ugyanezen mértékű sérelemdíj megállapítását alapozzák meg az ez után járó késedelmi kamatokkal együtt.

[155] Az ítéltábla álláspontja szerint azonban a törvényszék a Ptk. 2:52. § (3) bekezdéseiben írt szempontokat maradéktalanul és helyesen mérlegelve határozta meg 20.000.000 forint összegben az I.r. felperest ért hátrányok kompenzálására alkalmas sérelemdíj összegét, és a részítéletének [43]-[45] bekezdéseiben ennek megfelelő indokát is adta.

[156] Az alperes és az I.r. felperes e körben felhozott érveivel szemben az ítéltábla osztja a Kúriának – az alperes csatlakozó fellebbezési ellenkérelmében felhívott - Pfv.20.632/2024/7. számú (BH. 2025.2.38.) határozatában kifejtett azon álláspontját, miszerint a bírói gyakorlatban formálódó értékszínvonal a sérelemdíj összege meghatározásának csak nagyságrendi behatárolásához ad szempontot. A személyiségi jogsértések és azok számos hátrányos következményének különbségei nem teszik lehetővé a konkrét esetekben megítélt, eltérő összegek ennél pontosabb összevetését.

[157] Az alperes fellebbezésében a leszállítás indokaként, az I.r. felperes csatlakozó fellebbezésében pedig a kamatfizetési kötelezettség alátámasztására meghivatkozott számos eseti döntés éppen azt bizonyítja, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelése helytálló, és a jelen tényállás egyedi jellemzőinek értékelése mellett egyben a hasonló tényállású ügyekben megállapított sérelemdíjak nagyságrendjéhez is igazodik.

[158] A sérelemdíj összegek meghatározása során az ügy egyedi körülményeinek van domináns szerepe; a teljes kártérítés elve azt jelenti, hogy a megállapított összegnek az adott tényállás összes körülményének együttes értékelése mellett kell alkalmasnak lennie a károsultat ért nem vagyoni hátrányok kompenzálására (Pfv.20.566/2021/5, BH. 2022.5.123.).

[159] A hasonló tényállású ügyekben kialakított, összehasonlításra alkalmas bírói gyakorlat tehát az elsőfokú részítéletben az I.r. felperes javára megítélt sérelemdíj összegének sem a felemelését, sem a csökkentését nem támasztja alá.

[160] Az ítéltábla rámutat, hogy a törvényszék kifejezetten kitért arra, hogy az I.r. felperesnek a baleset következtében elnehezült élethelyzete és jelentősen leromlott életminősége 40.000.000 forint összegű sérelemdíjjal volna kompenzálható, amely összeget éppen a nagyfokú károsulti közrehatást értékelve csökkentett le az elsőfokú részítéletben meghatározott összegre.

[161] Emiatt a károsult balesetben közreható, felróható magatartása a sérelemdíj összegének további csökkentését az alperesi érvelés ellenére sem indokolja.

[162] A jelen esetben a felek a fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben nem jelöltek meg olyan a Ptk. 2:52. § (2) és (3) bekezdéseiben írt szempontot, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott vagy nem megfelelően értékelt, ezért az elsőfokú bíróság mérlegelése okszerűtlennek nem tekinthető (BH. 2013.119.).

[163] Ebből következően az elsőfokú bíróság összecszerűség körében elfoglalt álláspontjának a másodfokú bíróság általi felülmérlegelésére, és a sérelemdíj címén történő marasztalás összegének a felemelésére vagy a leszállítására nincsen indok.

[164] A csatlakozó fellebbezésben foglaltakra tekintettel az ítéltábla kitér arra, hogy a Ptk. 6:534. § (1) bekezdésének alkalmazása indokolt, mivel a káresemény (2018.) óta az ár- és értékviszonyok olyan jelentős mértékben változtak meg, amit a késedelmi kamat teljes egészében nem kompenzál, ezért az ítélelhozatali ár- és értékviszonyokból kell kiindulni.

[165] Ennek azonban az elsőfokú bíróság által meghatározott sérelemdíj összeg – tekintettel a károsulti közrehatásra is - teljes mértékben megfelel.

[166] Alaptalan az alperesnek a gyógyszerköltség igény elutasítására irányuló fellebbezési kérelme is.

[167] Az ítéltábla akként foglalt állást, hogy az egyes gyógyszerek hatóanyagának azonossága – tekintettel a lehetséges mellékhatásokra, az allergiás reakciókra, a felszívódási különbségekre, és egyéb tényezőkre is – nyilvánvalóan nem teszi ezen készítményeket minden esetben és külön orvosi javaslat nélkül egymással felcserélhetővé.

[168] Ebből következően nem várható el az I.r. felperestől, hogy a részére felírt, ám a társadalombiztosítás által nem finanszírozott gyógyszerek helyett a közgyógyellátás keretében beszerezhető, azonos hatóanyagú, de egyéb jellemzőiben különböző gyógyszert alkalmazzon.

[169] Helyesen hivatkozott az I.r. felperes arra, hogy a kárenyhítési kötelezettség nem terjedhet addig, hogy a károsult az orvosa által felírt, a számára minden tekintetben optimális gyógyszer helyett egy azonos hatóanyagú, ám egyéb jellemzőiben eltérő gyógyszert alkalmazzon pusztán azon indokból, hogy a károkozó (biztosítóját) - a társadalombiztosítási szolgáltatóval kötött átalányszerződés miatt előálló –, további kártérítéstől mentesítse.

[170] A Ptk. 6:522. § (1) bekezdése értelmében a károkozónak a károsult teljes kárát, beleértve az indokoltan igény bevett, szükséges mértékű gyógyszerek költségét, és az indokoltan igényelt egészségügyi szolgáltatás költségét is meg kell térítenie függetlenül attól, hogy a kifizetésre közvetlenül a károsult részére, vagy az Ebtv. 68. §, 68/A. §, valamint a Vhr. 49/D. § (1) bekezdése értelmében a társadalombiztosítási szolgáltató részére (akár a károkozóra kedvezőbb átalánymegállapodás keretében) került sor.

[171] Az ítéltábla álláspontja szerint a károkozás következményeinek viselése körében felmerülő jogosulti és kötelezeti érdekek közötti egyensúly követelményének az felel meg, ha a bíróság a károkozót csak a károsult által indokoltan alkalmazott, és csak a szükséges mennyiségű gyógyszer költségének megtérítésére kötelezi (egyéb érdekelt2 Pfv.VI.20.629/2023/4.).

[172] A fentiekből következően tehát az I.r. felperesnek azt kellett igazolnia, hogy az általa megjelölt gyógyszerek (Ulprix, Uroxal, Algopyrin, Bradoderm nedvestörlőkendő, Bepanten) használata és annak mennyisége orvosszakértői szempontból indokolt-e, és azok alkalmazása milyen kiadást okoz a számára.

[173] Ezen bizonyítási kötelezettségének a kiegészített orvosszakértői véleménnyel (P.20.463/2020/123. számú szakvélemény 4. oldal 5-6. kérdés), és a csatolt számlákkal (P.20.463/2020/F/27., F/28.). az I.r. felperes eleget tett.

[174] A gyógyszerköltség címén igényelt, indokoltan alkalmazott, ám a közgyógyellátás terhére nem kiadható gyógyszerek tekintetében tehát nincs jelentősége annak, hogy az I.r. felperest milyen összegű gyógyszerkeret illeti meg, és azt kimerítette-e.

[175] A kifejtettek alapján tehát az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást akként, hogy az I.r. felperes gyógyszerköltség igénye – a kármegosztás figyelembevételével – az elsőfokú részítéletben írt mértékben alapos.

[176] Az alperes a fellebbezésében a felperesek családház ingatlanával és a fatüzelés alapú fűtésével kapcsolatos munkák évi 482,5 óra időszükségletét elfogadta, vitatta azonban az ebből az I.r. felperesre eső heti 4 óra (évi 208 óra) időtartamot, valamint az elsőfokú bíróság által alkalmazott óradíjat is.

[177] Az ítéltábla álláspontja szerint a felperesi nyilatkozatok és a tanúvallomások (P.20.463/2020/F/27. jkv.) alátámasztják az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az I.r. felperes által rendszeresen végzett favágás, fűnyírás, öntözés, ásás, gyümölcsfák gondozása, és alkalmanként betonozás, murvázás összességében elérte az évi szükséges munkaórák legalább 40 %-át, azaz a heti 4 órát.

[178] A 2024. 04. 23-tól alkalmazott óradíj tekintetében az alperes arra helyesen hivatkozott, hogy a kertészeti munkák kalkulált óradíja nem a betegápolásra szakosodott Házi Betegápoló Bt. óradíjaihoz, hanem kifejezetten csak a kertészeti munkákra szakosodott intézmények díjszabásához igazodhat (egyéb érdekelt2 Pfv.III.20.765/2017/7.).

[179] Ettől függetlenül azonban a 2024. év áprilisától alkalmazott 4.500 forintos óradíj eltúlzottnak nem tekinthető, kiindulva az I.r. felperes által csatolt, a kertészeti munkákra szakosodott intézmények árlistáiból (P.20.463/2020/111/F/1, F/2, F/3.,) valamint a nyugati határ közelségéből fakadó, a Győr környéki régiót jellemző segédmunkaerő-hiányból.

[180] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság az I.r. felperes javára figyelembevehető óraszámok (heti 4 óra) és az alperes által nem vitatott 1.000 forint/óra, valamint a törvényszék által helyesen mérlegelt 4.500 forint/óradíjak szorzataként helytállóan számította ki az I.r. felperes javára megítélt ház körüli kisegítés címén járó kártérítés összegét.

[181] Alapítvánul indítványozta a fellebbezésében az alperes a látogatási költségként megítélt kártérítés csökkentését azzal az indokkal, hogy a II.r. felperesnek a Ptk. 6:525 § (1) bekezdése alapján az alacsonyabb fogyasztású saját gépkocsit kellett volna igénybe vennie a látogatási célú utazásokhoz.

[182] A károkozás következményének viselése körében felmerülő jogosulti és kötelezett érdekek közti egyensúly mérlegelése körében az ítéltábla akként foglalt állást, hogy nem sérti a jóhiszemű és tisztességes együttműködés és az elvárható magatartás követelményét, és nem sérti a kárenyhítési kötelezettséget sem a II.r. felperes azon magatartása, hogy a látogatásokhoz a költségeket csak minimális mértékben növelő, ám jóval nagyobb méretű és biztonságosabb gépjárművet vett igénybe.

[183] A kifejtettekre tekintettel a fellebbezésben és a csatlakozó fellebbezésben felhozott indokok az elsőfokú bíróság helytálló részítéletének megváltoztatására nem adnak alapot, ezért az ítéltábla a határozat megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

[184] Az alperes fellebbezése és az I.r. felperes csatlakozó fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a fellebbezésekkel kapcsolatosan felmerült költségekről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján, az alábbiak szerint döntött.

[185] A felperes csatlakozó fellebbezésének pertárgyértéke 6.901.485 forint volt, azaz a káreseménykori értékviszonyok alapján megállapítani kért 20.000.000 forint sérelemdíj után 2018. 08. 19-től a fellebbezés benyújtásáig 2025. 09. 23-ig járó késedelmi kamatok összege (Pp.21.§. (1) bekezdés, Itv.39.§. (1) bekezdés).

[186] Az ez után számolt, feljegyzett 276.060 forint csatlakozó fellebbezési illetéket az I.r. felperes személyes költségmentességére tekintettel - a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján - az állam viseli.

[187] Az alperes a felperes csatlakozó fellebbezésével kapcsolatos ellenkérelmében (Pf.6.) másodfokú perköltséget nem számított fel, ezért e körben az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett.

[188] Az alperes fellebbezési pertárgyértéke összesen 7.165.207 forint volt, ebből az I.r. felperest 7.111.038 forint (92 %), míg a II.r. felperest 54.169 forint (8 %) érinti.

[189] Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az Itv. 62.§. (1) bekezdés b) pontja alapján feljegyzett 573.217 forint fellebbezési illetéket az államnak; valamint az I.r. felperesnek 209.296 forint (164.800 forint + áfa), a II.r. felperesnek 18.200 forint (14.330 forint + áfa) összegű, a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (1)-(2) és (5) bekezdései alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Győr, 2025. november 11.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Zsitva Ágnes

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró